

**UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” DIN SUCEAVA
FACULTATEA DE LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE COMUNICĂRII
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE**

DOMENIUL FILOLOGIE

en cotutelle avec(în cotutelă cu)

UNIVERSITÉ PARIS CITÉ

ÉCOLE DOCTORALE 622(ȘCOALA DOCTORALĂ 622)

**LABORATOIRE UR 7538 PHILEPOL CENTRE DE RECHERCHES EN PHILOSOPHIE,
SOCIOLOGIE, SEMIOLOGIE & POLITIQUE (LABORATOR UR 7538 PHILEPOL CENTRU
DE CERCETARE ÎN FILOSOFIE, SOCIOLOGIE, SEMIOLOGIE & POLITICĂ)**

TEZĂ DE DOCTORAT

***MÉCANISMES DISCURSIFS CHEZ EUGÈNE IONESCO
MECANISME DISCURSIVE LA EUGEN IONESCU***

-REZUMAT-

**Thèse de doctorat en Sciences du langage et Philologie
Teză de doctorat în Științe ale Limbajului și Filologie**

**coordonatori științifici. Profesor universitar doctor
Sanda-Maria ARDELEANU et Valérie BRUNETIÈRE**

**Doctorand :
Cristina-Ionela RUNCAN (ANDRONIC)**

Suceava

2023

Teză prezentată și susținută public pe 22 decembrie 2023

In fața juriului format din:

Rodica-Mărioara NAGY, Profesor universitar, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, președinte

Sanda-Maria ARDELEANU, Profesor universitar, dr H.C., Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, coordonator științific

Valérie BRUNETIÈRE, Profesor universitar, Université de Paris Cité, coordonator științific

Mariana NEȚ, Profesor universitar, cercetător emerit Grad I, Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”, București

Felicia DUMAS, Profesor universitar, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, referent

Denis BERTRAND, Profesor universitar, Université Paris 8, referent

Juan Alonso ALDAMA, Conf. Univ. HDR, Université de Paris Cité, referent

Ion GUȚU, Conf. Univ. Universitatea de Stat din Moldova, Moldova, referent

CUPRINS

MULȚUMIRI	4
CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT	5
LISTĂ DE ABREVIERI	8
CONVENȚII DE NOTAȚIE	9
REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT	10
CUVINTE CHEIE	15
OBIECTIVELE CERCETĂRII	16
METODE UTILIZATE	17
REZULTATE ESTIMATE	19
CONCLUZII ȘI CONTRIBUȚII PERSONALE LA CERCETĂRILE VIITOARE	20
BIBLIOGRAFIE	22

MULȚUMIRI

Aș dori să mulțumesc și să-mi exprim veșnica recunoștință celor două persoane distincte, apropiate sufletului meu, care mi-au călăuzit pașii și mi-au fost mereu alături, sfătuindu-mă și îndrumându-mă atât prin sfaturi științifice, cât și prin răbdarea, implicarea și sprijinul lor necondiționat - Prof. Univ.dr. HC Sanda-Maria Ardeleanu și Prof. Univ.dr Valérie Brunetière.

Vreau să exprim mulțumirile mele membrilor comitetelor de monitorizare privind teza de doctorat: Prof. Univ. Emerit Dr. Denis Bertrand, Prof. Univ.dr Jan Spurk, precum și Prof. Univ.dr Rodica Nagy, Conf.univ. Olga Gangevici și Conf.univ. Crina Coroi.

De asemenea, vreau să le mulțumesc soțului, părinților, surorii și fratelui care mi-au fost mereu aproape și m-au susținut.

Le sunt recunoscătoare părinților mei pentru toate sacrificiile pe care le-au făcut și sper să-i fac mândri prin această realizare.

CUPRINS

RÉSUMÉ REZUMAT
ABSTRACT
LISTE DES PRINCIPALES ABRÉVIATIONS LISTA PRINCIPALELOR ABREVIERI
CONVENTIONS DE NOTATION CONVENȚII DE NOTAȚIE
PRÉAMBULE PREAMBUL
CHAPITRE I – REPERES HISTORIQUES ET STRUCTURATION DU CONTENU DE RECHERCHE CAPITOLUL I – REPERE ISTORICE ȘI STRUCTURAREA CONȚINUTULUI DE CERCETARE
1.1. Motivation de la recherche Motivația cercetării
1.2. Hypothèse et objectifs généraux de la recherche Ipoteză și obiective generale ale cercetării
1.3. Méthodologie de la recherche sur un corpus d'étude Metodologia cercetării pe un corpus de studiu
1.4. Définition et délimitations conceptuelles Definiție și delimitări conceptuale
1.5. Pour une taxonomie des corpus d'étude Pentru o taxonomie a corpusurilor de studiu
1.6. La constitution du corpus d'étude de la thèse et son fonctionnement Constituirea corpusului de studiu a tezei și functionarea sa
1.6.1. Méthodes utilisées Metode utilizate
1.6.2. Présentation des éléments d'analyse concernant notre corpus Prezentarea elementelor de analiză privind corpusul nostru
1.6.3. Critères de sélection du corpus Criteriile de selectare ale corpusului
1.6.4. Structuration du contenu de la recherche Structurarea conținutului de cercetare
1.6.5. Constitution et organisation des sources bibliographiques Constituirea și organizarea surselor bibliografice
1.6.6. Éléments d'originalité et résultats estimés Elemente de originalitate și rezultate estimate
1.7. Conclusions partielles/Concluzii parțiale
CHAPITRE II – L'ŒUVRE D'EUGÈNE IONESCO EN DIACHRONIE CAPITOLUL II – OPERA LUI EUGEN IONESCU IN DIACRONIE
2.1. Le contexte historique roumain de l'essor du théâtre de l'absurde d'Eugène Ionesco Contextul istoric românesc al ascensiunii teatrului absurdului lui Eugen Ionescu

2.2. Le rôle de la période roumaine d'écriture d'Eugène Ionesco dans la naissance de l'originalité des techniques discursives Rolul perioadei românești de scriere a lui Eugène Ionesco în nașterea originalității tehnicilor discursive
2.3. Sources roumaines d'inspiration du théâtre d'Eugène Ionesco Surse românești de inspirație ale teatrului lui Eugen Ionescu
2.4. Conclusions partielles Concluzii parțiale
CHAPITRE III – LANGUE, PAROLE, TEXTE / DISCOURS CAPITOLUL III – LIMBĂ, VORBIRE, TEXT / DISCURS
3.1. Les concepts de Langue et Parole dans l'Analyse du Discours Conceptele de Limbă și Vorbire în Analiza discursului
3.2. Modèles théoriques d'analyse du texte/discours – perspective diachronique Modele teoretice de analiză ale textului/discursului – perspectivă diacronică
3.2.1. Anne-Marie Houdebine-Gravaud et la théorie de l'Imaginaire Linguistique Anne-Marie Houdebine-Gravaud și teoria Imaginarului Lingvistic
3.2.2. John Langshaw Austin et la théorie des actes de langage John Langshaw Austin și teoria actelor de vorbire
3.2.3. Patrick Charaudeau et les mécanismes de signification sociale Patrick Charaudeau și mecanismele sensului social
3.2.4. L'Ecole française d'Analyse du Discours Școala Franceză de Analiză a Discursului
3.2.5. L'Ecole française de Sémiotique de Paris Școala Franceză de Semiotică din Paris
3.3. Conclusions partielles Concluzii parțiale
CHAPITRE IV – L'IMAGINAIRE LINGUISTIQUE CHEZ EUGÈNE IONESCO CAPITOLUL IV – IMAGINARUL LINGVISTIC LA EUGEN IONESCU
4.1. L'Imaginaire de la langue-apparition sous les égides du structuralisme Imaginarul lingvistic-apariție sub egida structuralismului
4.2. Synchronie dynamique et Imaginaire Linguistique Sincronie dinamică și Imaginar lingvistic
4.3. Concepts théoriques sur l'Imaginaire Linguistique Concepte teoretice despre Imaginarul lingvistic
4.4. Normes de l'Imaginaire Linguistique Normele Imaginarului lingvistic
4.5. Pour un Imaginaire Linguistique ionescien Pentru un Imaginar lingvistic ionescian
4.6. Imaginaire Plastique chez Eugène Ionesco Imaginar plastic la Eugen Ionescu
4.7. Conclusions partielles Concluzii parțiale
CHAPITRE V – STRATEGIES DISCURSIVES CHEZ EUGÈNE IONESCO – EXERCICES D'ANALYSE

CAPITOLUL V – STRATEGII DISCURSIVE LA EUGEN IONESCU – EXERCİȚII DE ANALIZĂ
5.1. Cohérence, cohésion, signification(s)/représentation(s) Coerență, coeziune, semnificație(i)/reprezentare(i)
5.2. La nouvelle Avant-garde Parisienne Noua Avangardă pariziană
5.3. Cohérence, cohésion, isotopie dans les poésies d’Eugène Ionesco et dans son livre <i>Contes 1, 2, 3, 4</i> Coerență, coeziune, izotopie în poeziile lui Eugen Ionescu și în cartea sa <i>Contes 1, 2, 3, 4</i>
5.4. Conclusions partielles Concluzii parțiale
CHAPITRE VI – RESULTATS QUI OUVERT LA VOIE A D’AUTRES RECHERCHES CAPITOLUL VI – REZULTATE CARE DESCHID CALEA ALTOR CERCETĂRI
CONCLUSIONS FINALES CONCLUZII FINALE
BIBLIOGRAPHIE BIBLIOGRAFIE
ANNEXES- CORPUS D’ETUDE ANEXE – CORPUS DE STUDIU

LISTĂ DE ABREVIERI

AD	<i>école française d'analyse du discours</i>
ann.	Annexe
biogr.	Biographie
Chap.	Chapitre
Concl.	Conclusion
Disc.	Discours
Doc.	Document
Ed.	Edition
Ex	Exemple
Fig.	Figure
Form.	Format
Ibid.	Ibidem (au même endroit)
Id.	Idem (le même auteur)
IL	Imaginaire Linguistique
ital.	Italique
Lex.	Lexique
Loc.	Locution
loc. cit.	loco citato (à l'endroit cité)
N.D.T.	note du traducteur
N/Réf.	notre référence
Obs.	Observation
op. cit.	opere citato (dans l'ouvrage cité)
p.	page(s)*
Paragr.	Paragraphe
Trad.	Traducteur

CONVENȚII DE NOTAȚIE

Conceptele metalingvistice sunt scrise în italice fără ghilimele.

Italicele marchează titlurile lucrărilor.

Citate:

Ghilimelele franceze (« ») introduc citatele în limba franceză.

Ghilimelele românești („”) introduc citatele în limba română.

REZUMAT

Un mecanism se referă la un set de componente diferite care lucrează împreună în armonie. Termenul „discursiv” din titlul tezei noastre este legat de implicația unei examinări aprofundate a fiecărei componente subsidiare individuale a limbajului și de modul în care aceasta contribuie la construirea analizei discursive. Aceasta include observarea actelor de vorbire și analizarea modului în care acestea se conformează sau se abat de la normele societății și de la normele lingvisticii. Astfel, analiza unui mecanism discursiv reprezintă observarea tuturor elementelor la nivel micro sau macro-lingvistic precum și strategiile care corespund unei situații de comunicare.

Termenii de limbă și limbaj evoluează și sunt în continuă transformare în funcție de contextul istoric al vorbitorilor. Aceste concepte sunt supuse unor teste experimentale și epistemologice, întrucât analiza din punct de vedere lingvistic poate acoperi fenomene caracteristice care privesc mai multe domenii de activitate, aflându-se într-o relație de interdependență cu organizarea comunităților lingvistice.

Se poate spune că cercetarea lingvistică este ghidată de un set de principii teoretice capabile să analizeze capacitatea de organizare a existenței umane. Astfel, aceasta funcționează după un set de principii teoretice bine stabilite.

Această teză a fost realizată ca încununare a unui proiect care vizează identificarea diferitelor mecanisme și tehnici discursive utilizate în textele ionesciene de debut. Analizând diferitele mărturii ale lui Ionescu privind maniera în care și-a construit opera, tehnicile de analiză ale discursului și mecanismele discursive, cercetarea noastră se aliniază cu teoriile referitoare la Imaginarul Lingvistic dezvoltate în primul rând în studiile lingvistelor Anne-Marie Houdebine-Gravaud și Sanda Maria Ardeleanu.

Lingvista Sanda-Maria Ardeleanu, prin disponibilitatea și darul ei de a-și putea împărtăși vasta experiență în domeniul lingvisticii și analizei discursului, mi-a îndrumat pașii către această lume extraordinară. Ei îi datorăm întâlnirea unei multitudini de concepte și metode de analiză care au constituit piatra de temelie a cercetării noastre.

Se înțelege, așadar, că cercetarea noastră, bazată pe teorii, tehnici de analiză a discursului și mecanisme discursive ale operei lui Ionescu, este în concordanță cu teoriile asupra imaginarului lingvistic.

Textele lui Ionescu se concentrează adesea pe situația indivizilor prinși într-o lume în care sunt izolați și înconjurați de inuman. Acești indivizi sunt descriși ca fiind singuri, contorsionați și reduși la trivialitate. Cu toate acestea, ei au reușit să supraviețuiască și să ilustreze absurditatea situației lor prin acțiunile și posturile lor, abandonându-se adesea pe ei înșiși și pe ceilalți.

Ionescu evidențiază un principiu revoluționar în domeniul teatrului, subliniind semnificația acestuia în acest context particular. În plus, el pune bazele unui nou tip de teatru, în tandem cu mișcarea existențialistă contemporană, folosind o metodologie inovatoare pentru a aborda problemele fundamentale și complexe ale umanității.

Obiectivul nostru principal este să examinăm natura dinamică a textelor lui Ionescu. Studiul nostru va pune accent pe metodele și tacticile inovatoare pe care Ionescu le-a folosit pentru

a răsturna convențiile stabilite și pentru a pune în lumină o nouă paradigmă. Pentru a realiza acest lucru, ne vom adânci în discursul și limba lui Ionescu, căutând să descoperim profunzimea abilităților sale imaginative și lingvistice.

Am ales să abordăm un subiect destul de complex pentru că ne-am dat seama că, în ciuda diferitelor studii efectuate asupra operelor lui Ionescu, încă nu a fost întreprinsă o explorare a imaginarului său lingvistic românesc.

Analiza discursului și semiotica constituie două aspecte esențiale ale tezei noastre și instrumente cruciale de cercetare.

Ionescu este o figură remarcabilă și eminentă a teatrului absurdului. Analiza discursului unic teatral și poetic ionescian, care este adesea influențat de limitările cercetării, este deosebit de importantă. Procedând astfel, este necesar să îl privim prin diferitele componente ale Imaginarului Lingvistic. Cercetarea noastră se bazează pe teoria conform căreia observarea trăsăturilor sociolingvistice permite o înțelegere mai profundă a complexității și subtilităților sferei literare ionesciene, unde conștientizarea personală și socială se intersectează cu structura și impactul distinct al conștiinței limbajului. Prin urmare, explorarea operei lui Ionescu, care îmbină elemente ale culturilor română și franceză, permite identificarea a două imaginarii lingvistice ferm înrădăcinate în aceste două regiuni geografice.

Distinctivitatea și unicitatea noastră provin din modul în care aplicăm diferite teorii și din efortul nostru de a ne construi propria teorie cu privire la mecanismele discursive din operele ionesciene de început.

Perioada inițială a operelor literare ionesciene pune în prim-plan rădăcinile sale românești. În această perioadă nu se aventurase încă pe tărâmul dramaturgiei. În schimb, și-a început activitatea literară compunând eseuri axate pe critica literară, precum și piese satirice care vizează opera lui Victor Hugo în textul *Viața grotescă și tragică a lui Victor Hugo*.

Publicarea primului său volum de poezie care se intitulează *Elegii pentru ființe mici*, urmată de apariția volumului *Nu* au fost de o mare importanță în crearea mecanismelor sale discursive de început. Asistăm astfel la apariția unei anumite amprente revoluționare de absurditate și satiră îndreptată către autori iluștri ai literaturii române, printre care Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, Ion Barbu și Camil Petrescu.

În perioada interbelică, romanul său de debut a aprofundat și a prezentat o metodă unică de transmitere a viziunii sale despre lume. Fascinația lui Ionescu față de procesul de replicare se învârtea în jurul reproducerii normelor și standardelor societale. În acest sens, limbajul a început treptat să permită investigarea propriilor limitări, reevaluând perpetuu gama largă de opțiuni și judecăți disponibile, fie ele psihologice, socio-culturale, politice -prezente în cele două culturi.

Dimensiunea temporală a cercetării noastre se extinde până în anul 1980. Drept urmare, teza noastră examinează opera lui Ionescu nu numai în diacronie, ci și în sincronie cu alte tendințe și lucrări literare apărute în perioada interbelică și postbelică în Europa.

În acest caz cercetarea noastră are la bază observarea particularităților sociolingvistice ale operei lui Ionescu, care ne permit să definim elementele și caracteristicile societății în care Eugen Ionescu își creează opera de început. În această societate, conștiința sa socială și personală interferează cu

structura și determinarea concretă a conștientizării lingvistice prin alegerea anumitor cuvinte și termeni specifici unei anumite culturi, favorizând crearea și dezvoltarea mecanismelor discursive.

Vorbirea devine în cazul lui Eugen Ionescu produsul unui mediu specializat în condiții și decizii socio-istorice. Aceste aspecte susțin simultan comportamentul dinamic discursiv al limbii iar maniera de construcție a personajelor lui Eugen Ionescu este inovatoare.

Datorită acestei duble determinări, susținem că, în acest context, imaginariile lingvistice ionesciene se întrepătrund și că limbajul poate fi analizat ca o entitate care transcende totalitatea experienței lingvistice individuale și constituie, astfel, un factor de coerență și coeziune biculturală.

În CAPITOLUL I – REPERE ISTORICE ȘI STRUCTURAREA CONȚINUTULUI DE CERCETARE, dezvoltăm complexitatea analizei noastre prin expunerea unor repere istorice privind teatrul, în general, și teatrul absurdului, în mod particular.

Acest capitol prezintă și dezvoltă ipotezele și obiectivele generale ale cercetării, precum și principiile referitoare la metodologia cercetării. Am determinat conceptual metodologia de construire a corpusului; apoi, am prezentat ierarhia corpusului de studiu, elementele de analiză a corpusului de studiu, clasificarea conținutului cercetării precum și constituirea și organizarea bibliografiei. Am încheiat acest prim capitol evidențiind elementele de originalitate și rezultatele așteptate.

Am considerat necesar să subliniem originalitatea textelor lui Ionescu, care este dată de multiculturalitatea textelor sale, folosind diferite tehnici care ne permit să-l includem într-o mișcare literară.

Cercetarea propusă este pregătitoare și echilibrată, fiind restrânsă la un domeniu precis de operare – mecanismele și strategiile pe care le folosește Ionescu pentru a crea și dezvolta discursul în vederea construirii unui imaginar lingvistic inovator și unic.

În capitolul al doilea, OPERA LUI EUGEN IONESCU ÎN DIACRONIE, am prezentat contextul istoric românesc, francez și european privind dezvoltarea teatrului lui Ionescu precum și trăsăturile care îi permit să fie încadrat în mișcarea literară intitulată teatrul absurdului. Am prezentat și rolul perioadei românești a scrierii ionesciene în nașterea originalității tehnicilor discursive.

În acest capitol, descoperim că scrierile timpurii ale scriitorului evidențiază adesea un cadru îngust și sumbru, locuit de personaje ridiculizate precum Victor Hugo. Mai târziu, în *Cântăreața cheală*, limbajul personajelor este ironizat, dezarticulat, subliniind golul și absența. Situațiile în care se găsesc răsună cu tristețea stării umanității într-o lume absurdă. Ionescu identifică absurdul ca rezultat al unor situații de conflict, cum ar fi ciocnirea dintre voința individuală și voința universală, sau din contradicții interne precum iubirea și ura. În plus, absurditatea și banalitatea dialogului creează un sentiment de neobișnuit, întrucât chiar și cele mai ne semnificative cuvinte devin misterioase și surprinzătoare atunci când sensul lor este neclar. În final, am examinat elementele biobibliografice care au avut un impact semnificativ asupra dezvoltării și construcției primelor lucrări ale scriitorului.

Am putut observa că organizarea limbajului personajelor este produsul unei expertize tehnice și artistice de înaltă precizie. Acesta presupune o înțelegere a mesajului dramaturgului și o intensificare a viziunii asupra lumii și a imaginarului său lingvistic.

În recunoașterea caracterului distinctiv a textelor scrise de Ionescu, este important să subliniem caracterul multicultural al scrierii sale. Astfel, am putut vedea că diferite tehnici sunt folosite pentru reformarea limbajului.

Am încheiat acest capitol prezentând, cu exemple și argumente solide, sursele de inspirație din perioada timpurie a operei lui Ionescu.

Cel de-al treilea capitol, intitulat LIMBĂ, VORBIRE, TEXT/DISCURS, își propune să dezvăluie și să clarifice anumite întrebări corespunzătoare teoriilor discursului.

Pentru a acoperi tema aleasă conceptual, capitolul examinează modul în care au apărut noțiunile de Limbă și Discurs și modul în care funcționează sistemul lingvistic.

Am prezentat mai multe tehnici de analiză privind limbajul aparținând lui Anne-Marie Houdebine, John Langshaw Austin, Patrick Charadeau ținând cont de conceptele expuse și dezvoltate de Școala franceză de analiză a discursului precum și de Școala de Semiotică din Paris privind conceptele de text și discurs.

Astfel, am expus semnificația conceptuală a mai multor elemente de lingvistică integrală raportându-ne la termeni care fac parte din mai multe domenii de cercetare precum analiza discursului și semiotică-prezentând numeroase prototipuri teoretice care vizează diferitele modalități de analiză la nivelurile microlingvistic și macrolingvistic.

În efortul de a elucidă anumite probleme legate de teoriile discursului, acest capitol se străduiește să ofere o imagine de ansamblu tematică și conceptuală a subiectului. Pentru a atinge acest scop, capitolul aprofundează în apariția conceptelor de limbă și vorbire și relația lor cu discursul.

Mai mult, în acest capitol folosim tehnici analitice inspirate din teoriile lui Austin, Houdebine-Gravaud și Charadeau. Capitolul prezintă, de asemenea, numeroase modele teoretice care vizează o mai bună înțelegere a discursului și examinează contribuțiile lui Saussure, în special concepția sa despre semn și lucrarea sa despre sensul limbajului.

În cel de-al patrulea capitol, intitulat IMAGINARUL LINGVISTIC LA EUGEN IONESCU, analiza textelor lui Ionescu folosește conceptele prezentate de Maingueneau. Aceste concepte includ necesitatea ca organizarea discursului să depășească nivelul propozițiilor individuale, importanța realizării traiectoriei discursului printr-o orientare adecvată și natura interactivă a discursului prin implicarea ambilor interlocutori. Contextualizarea discursului se realizează în raport cu statutul interlocutorilor și relația acestora cu subiectul. În plus, atitudinea adoptată pune accentul în general pe normalizarea vorbirii.

Abordarea noastră inițială a fost de a oferi o imagine de ansamblu concisă a contextului în care a apărut termenul de imaginar lingvistic, în special în epoca structuralismului. În plus, am explorat legăturile dintre acest termen și conceptul de sincronie dinamică.

În acest capitol, ne concentrăm pe normele discursului identificate de Sanda-Maria Ardeleanu și pe sensul și funcția lor în stabilirea limitelor academice în domeniul nostru de studiu. Nu doar prezentăm aceste norme, dar oferim și o analiză detaliată a acestora. Modelul Imaginarului Lingvistic creat de Houdebine-Gravaud și dezvoltat de Sanda-Maria Ardeleanu, explorează legătura dintre limbaj și individ. Acest model studiază utilizarea limbii care depășește reglementările lingvistice impuse și stabilește o perspectivă globală și dinamică.

Folosind acest cadru teoretic, am putut realiza o investigație unică asupra operelor scrise ale lui Ionescu printr-o descompunere a discursului lor. În plus, am putut efectua o examinare aprofundată a mecanismelor complexe ale discursului.

Al cincilea capitol, intitulat STRATEGII DISCURSIVE LA EUGEN IONESCU – EXERCITII DE ANALIZĂ, se concentrează pe noua avangardă pariziană și pe coeziunea și coerența în legenda și poveștile lui Ionescu.

Acest capitol prezintă ideea de strategie discursivă, precum și instrumentele cuantificabile de identificare a mecanismelor discursive din poeziile și alte lucrări timpurii ale lui Eugen Ionescu. Pe parcursul capitolului ne propunem să analizăm textele sale de debut pentru a putea evidenția coerența, coeziunea și izotopiile din opera ionesciană.

Ultimul capitol, intitulat REZULTATE CARE DESCHID CALEA ALTOR CERCETĂRI, prezintă rezultatele cercetării noastre și concluziile generale, care ar putea fi dezvoltate ulterior cu scopul de a deschide alte orizonturi și modalități de analiză a discursului ionescian.

Pe parcursul dezvoltării lucrării noastre, am putut să analizăm mecanismele discursive ale lui Eugen Ionescu și să observăm strategiile pe care le-a pus în practică încă de la opera sa poetică din tinerețe. Am prezentat opera lui Ionescu în diacronie și contextul istoric în care s-au conturat primele sale texte. Ne-am continuat cercetările prezentând principalele surse de inspirație și modul în care acestea au influențat iremediabil creația ionesciană.

Cercetarea noastră ne-a permis să abordăm conceptele specifice analizei discursului, precum și diferite modele teoretice de analiză.

Teoria imaginarului lingvistic a reprezentat o piatră de temelie a cercetării noastre, deoarece ne-a permis să analizăm imaginarul lingvistic ionescian din prima perioadă de creație care a influențat mecanismele discursive ulterioare în cadrul pieselor dramatice.

De asemenea, o parte importantă a cercetării noastre o reprezintă prezentarea și analiza strategiilor discursive ale operei lui Eugen Ionescu de început dar și în construirea personajelor primei sale piese dramatice.

Strategiile folosite în această perioadă pot fi privite ca precursore ale tehnicilor discursive folosite în renumitele opere ale lui Ionescu. În această primă etapă, noțiunea de absurd a devenit mai importantă, introducând noi teme și structuri în materie de prozodie.

Pe măsură ce cercetarea noastră a progresat, am aprofundat mai mult conceptele de Limbă și Discurs, examinându-le prin prisma analizei discursului. Studiul nostru a inclus o prezentare aprofundată a diferitelor cadre teoretice pentru analizarea unui text sau discurs dintr-o perspectivă diacronică. Aceste modele au fost dezvoltate de Anne-Marie Houdebine-Gravaud, John Langshaw Austin și Patrick Charaudeau, etc.

Cel mai important aspect este că imaginariile ionesciene sunt revoluționare și inventive, sfidând restricțiile normelor convenționale.

Este important să afirmăm că mecanismele discursive specifice operei lui Ionescu își dezvăluie prezența din perioada adolescenței sale, petrecută în România. Aceste tehnici au fost rafinate și perfecționate de-a lungul timpului.

CUVINTE CHEIE

Mecanisme discursive, limbă, vorbire, limbaj, comunitate lingvistică, discurs, analiza discursului, text dramatic, teatru al absurdului, diacronie, sincronie, strategii discursive și comunicative, izotopie, imaginar lingvistic, semiotică, lingvistică, normele imaginarului lingvistic, normă, abatere, elemente de prozodie, imaginar plastic.

OBIECTIVELE CERCETĂRII

1. Clarificarea fundamentelor teoretice ale mecanismelor discursive privind limbajul ca bază pentru analize ulterioare pentru cercetare;
2. Crearea de instrumente precum un lexic terminologic privind mecanismele discursive pentru orientarea specifică în domeniul analizei discursive;
3. Analiza discursivă a elementelor lingvistice ale lexicului pentru a putea observa modalitatea de creație a imaginarului lingvistic ionescian ;
4. Justificarea obiectivă a convingerii personale cu privire la noutatea și necesitatea subiectului prezentei cercetări în domeniul analizei discursului și al analizei imaginarului lingvistic;
5. Propunerea unui model original de analiză a mecanismelor discursive bazat pe modelele teoretice prezentate care poate fi utilizat în cercetările ulterioare.
6. Explorarea și utilizarea instrumentelor precum coerența și coeziunea în textul *Legenda romanițelor* de Ionescu
7. Explorarea imaginarului lingvistic ionescian în textele sale de debut.

METODE UTILIZATE

Această cercetare își propune:

- A. Să definească noțiunile de mecanism, teatru, analiză discursivă, semiotică, text, limbă, limbaj, discurs, imaginar lingvistic, imaginar plastic, semiotică, semn lingvistic, lingvistică;
- B. Să prezinte spațiul de creație ionesciană româno-francez evidențiind referințe diacronice și sincronice;
- C. Să dezvăluie aspectele determinante ale dinamicii limbajului în contextul poeziei lui Eugen Ionescu;
- D. Să prezinte elementele de analiză privind discursul ionescian în spațiul românesc;
- E. Să evidențieze particularitățile și trăsăturile generale ale operei poetice la nivel semantic, etimologic, discursiv și semiotic pe baza modelelor teoretice propuse și adoptate;
- F. Să evidențieze și să analizeze mecanismele discursive din opera de început a lui Eugen Ionescu.

Evoluția și dinamica cercetării au ca punct de plecare exploatarea elementelor enunțate în titlu: mecanismele discursive în opera lui Ionescu. Pentru a putea identifica problemele legate de conceptele enunțate, ne-am structurat teza în trei părți bine definite, după cum urmează:

- 1. O parte sintetică, cuprinzând repere teoretice și concepte utile în analiza mecanismelor discursive
- 2. Un studiu diacronic, cuprinzând elemente din biobibliografia dramaturgului Eugen Ionescu, prezentarea contextului istoric și receptarea operei ionesciene în spațiul românesc și internațional și sursele de inspirație ale dramaturgului;
- 3. O parte analitică, în care comparăm și expunem câteva exerciții de analiză a discursului ionescian și diverse teorii asupra conceptului de strategie și mecanism discursiv.

Constituirea corpusului de studiu a simbolizat punctul inițial esențial și foarte important al întregului proces de realizare a tezei.

Am organizat corpusul în trei sub-corpusuri și sub-sub-corpusuri:

Sub-Corpusul I. Sursele de inspirație ale lui Eugen Ionescu și opera lui Eugen Ionescu în diacronie.

Sub-sub-corpusuri:

- A. Sursele de inspirație ale lui Eugen Ionescu -reunește principalele surse de inspirație în

- perioada de creație românească.
- B. Opera lui Eugen Ionescu în diacronie- include fragmente din opera sa organizate într-o manieră diacronică care permit o analiză privind mecanismele discursive pe care Ionescu le-a folosit în construirea personajelor sale și implementarea unei analize semnificative.
 - C. Teorii despre teatrul absurdului - în care reunim mai multe teorii care ne-au ajutat în procesul nostru investigativ. Acesta cuprinde fragmente extrase din cărți de specialitate și articole despre teatrul absurdului.

Sub-corp II- Perioada românească a scrierii ionesciene timpurii – tehnici discursive

Sub-sub-corpuri:

- A. Imaginarul lingvistic
- B. Universul tematic al poeziei ionesciene și discursul personajelor- care adună fragmente din anumite texte corespunzătoare primei perioade a creației ionesciene care ne-au ajutat să remarcăm trăsăturile premergătoare ale teatrului ionescian al absurdului precum și anumite tehnici pe care le-a dezvoltat din tinerețe. Am selectat câteva dintre textele sale timpurii.

Subcorpul III- Semiologie

1. Imaginarul plastic ionescian care reunește câteva litografii create de Ionescu.

REZULTATE ESTIMATE

Printr-o examinare a imaginarelor lingvistice specifice spațiului româno-francez al anilor 1930, asistăm la o succesiune de tehnici de creare și modificare a limbajului și a stilurilor de comunicare în raport cu opera lui Ionesco. Astfel, folosind teoria imaginarului lingvistic putem diseca opera ionesciană de debut care a lăsat o amprentă semnificativă în peisajul socio-cultural românesc. Astfel, putem remarca unicitatea scrierilor ionesciene de început și putem identifica și analiza metode singulare de construcție a discursului.

Perspectiva prezentată expune rezultatele investigației noastre care pot fi împărțite în două categorii: cognitive și operaționale.

Cercetarea noastră urmărește să demonstreze că imaginarul lingvistic ionescian este inovator iar discursul este unul de referință în era pre-absurdă a operei ionesciene.

Planul operațional al studiului nostru a dus la crearea unui corpus de cercetare reprezentativ care validează mecanismele de analiză a discursului propuse. Accentul este pus atât pe tehnicile de analiză a corpusului, cât și pe principalul instrument conceptual de analiză a discursului-imaginarul lingvistic. Utilizând acest instrument, suntem capabili să prezentăm principiile generale ale limbajului, să analizăm percepțiile și atitudinile lingvistice distincte.

Astfel, ne propunem să dezvoltăm o nouă abordare lingvistică a relației dintre limbă, individ și societate în discursul ionescian de la începutul și mijlocul secolului XX.

Textele lui Ionesco care corespund perioadelor creației românești prezintă un imaginar lingvistic unic, pur românesc. Analiza mecanismelor discursive aferente acestei perioade de creație este deosebit de fructuoasă mai ales în cadrul discursului poetic ionescian.

Astfel, am avut în vedere:

-sinteza perspectivelor lingvistice teoretice asupra discursului teatral al absurdului și a unei game de metode pe care le putem folosi pentru analiza discursului;

- crearea unui corpus mare de analiză a limbajului ionescian inovator, inclusiv sub-corpusuri și sub-sub-corpusuri cu mostre reprezentative pentru metoda de analiză utilizată;

- construirea unor părți ale aparatului conceptual dedicate domeniului analizei lingvistice a discursului ionescian prin prezentarea unui metalimbaj specific;

- aplicarea directă a instrumentelor conceptuale la analiza lingvistică a sub-corpusurilor discursului poetic;

- identificarea și prezentarea unor convenții ale imaginarului lingvistic poetic în timpul analizei asupra corpusului;

- prezentarea teoriei imaginarului lingvistic, puțin cunoscută în România, precum și aplicarea acesteia la corpusul de studiu centrat pe discursul ionescian timpuriu.

CONCLUZII ȘI CONTRIBUȚII PERSONALE LA CERCETARILE VIITOARE

Analizând imaginarul lingvistic și plastic ionescian, am putut observa prezența unor teme identice. Universul creativ ionescian este întunecat, mecanic, iar personajele sunt incapabile să se regăsească. Universul sumbru ionescian se învâрте în jurul morții, opresiunii, închiderii și anihilării. Cel mai important aspect este faptul că imaginariile ionesciene sunt inovatoare, rupând granițele cu canoanele tradiționaliste. Analiza primelor lucrări ionesciene relevă că nu este suficient să ne bazăm doar pe criteriile normative, în special pe normele obiective, subiective și fictive propuse de Houdebine-Gravaud pentru a ilustra imaginarul lingvistic ionescian. Mai degrabă, propunem o teorie îmbogățită a imaginarului lingvistic care introduce un nou standard de analiză, și anume procedurile retorice. Ionescu folosește metode retorice care nu sunt în general asociate cu acest gen literar pentru a construi, dezvolta și intensifica un univers întunecat, lipsit de sens și substanță. Biografia autorului este în concordanță cu imaginariile prezente în textele sale de debut, iar acestea reprezintă instrumente de mustrare și critică la adresa societății românești din acea vreme.

Pentru a realiza o analiză detaliată a tipologiei discursive privind primele texte ale lui Ionescu – perspectivă cronologică și constitutivă – putem observa cu ușurință că tânărul Ionescu reușește să îndeplinească mai multe tipuri de discurs.

Cercetarea din cadrul tezei de doctorat a fost realizată într-o manieră sistematică și omogenă, fiecare capitol urmând o succesiune rațională bine definită. Componentele teoretice și funcționale sunt strâns împletite, rezultând o perspectivă unică asupra limbajului și, în special, a limbii lui Ionescu. Abordarea sa ingenioasă a limbajului a oferit perspective complexe asupra aspectelor colectivizate ale limbajului, evocate de constructele funcționale asociate, precum și a caracteristicilor specifice și a dimensiunii active reflectate în noile aspecte abordate de constituentul semiotic pe care l-a creat.

Cercetările noastre au aprofundat calitățile distincte ale personalității lui Ionescu, accentuate de natura imaginativă a unei structuri lingvistice valoroase și compuse.

Cercetarea noastră este de natură multiculturală, deoarece explorează multe fațete legate de opera lui Ionescu și unicitatea discursului său.

Această teză explorează inovația, libertatea și poziționarea sa în limbaj, examinând în același timp regulile, normele și prescripțiile impuse acestuia într-un cadru sociocultural modelat de două culturi distincte.

Legătura directă cu diferitele discipline ale studiului limbii a fost o caracteristică constantă pe parcursul acestei lucrări.

Pentru atingerea obiectivelor enunțate la începutul cercetării noastre, a fost mai întâi necesară realizarea integrării conceptuale. Era vorba de combinarea elementelor din diverse domenii transdisciplinare, inclusiv analiza discursului și studiile cu privire la imaginarul lingvistic care erau esențiale. Prin reunirea acestor concepte disparate, am putut obține o înțelegere clară a instrumentelor analitice necesare pentru a ne atinge obiectivele.

A fost important să înțelegem că discursul ionescian formează un spațiu atât fizic, cât și simbolic. În acest spațiu circulă diverse imagineri și reprezentări colective și individuale, o reverberație a două medii sociale, istorice și lingvistice caracteristice. Scopul nostru a fost de a explora caracteristicile unice ale acestui domeniu lingvistic ionescian și potențialul său imaginativ din punct de vedere lingvistic și plastic.

Obiectivul final este de a oferi o sinteză a imaginarului lingvistic ionescian și de a demonstra modul în care aceasta poate reprezenta în mod eficient anumite caracteristici sociolingvistice, simbolizând în același timp conceptele primordiale ale unui sistem de valori identitare lingvistice pluriculturale.

Pentru atingerea acestor obiective, am adoptat o perspectivă unică de cercetare asupra imaginarului lingvistic și mecanismelor discursive, care integrează o observație asupra simbolurilor și funcțiilor limbajului, aprecierile făcute asupra acestora și deciziile luate de Ionescu în cadrul sistemelor lingvistice român și francez.

BIBLIOGRAFIE

Lingvistică generală, analiza textului și discursului

1. ADAM, Jean, Michel, 1990, *Actes de discours et orientation argumentative*, dans *Eléments de linguistique textuelle*, Liège, Mardaga
2. ADAM, Jean-Michel, 1990, *Éléments de linguistique textuelle*, théorie et pratique de l'analyse textuelle, Liège, Mardaga.
3. ADAM, Jean-Michel, 2004, *Linguistique textuelle. Des genres de discours aux textes*, Nathan/SEJER ADAM, Jean-Michel, 2008, *Lingvistică textuală*, Institutul European, Iași.
4. ADAM, Jean-Michel, PETITJEAN, André, 2007, *Textul descriptiv*, Institutul European, Iași
5. ADAM, Jean-Michel, 2009, *Textele. Tipuri și prototipuri*, Iași, Editura Institutul European.
6. ADAM, Jean-Michel, 2011, *Genres de récit. Narrativité et généricité des textes*, Harmattan-Academia.
7. ANSCOMBRE, Jean-Claude, DUCROT, Oswald, 1998, *L'Argumentation dans la langue*, Liège Mardaga
8. ARDELEANU, Sanda-Maria, 1995, *Repere în dinamica studiilor pe text: de la o gramatică narativă către un model de investigație textuală*, Editura Didactică și Pedagogică, București
9. ARDELEANU, Sanda-Maria, 2000, *Dynamique de la langue et Imaginaire linguistique*, Editura Demiurg, Iași
10. ARDELEANU, Sanda-Maria, 2006, *Imaginaire linguistique francophone*, Editura Demiurg, Iași
11. ARDELEANU, Sanda-Maria, & colab., 2007, *Perspectives discursives : concepts et corpus*, Casa editorială "Demiurg", Iași
12. ARDELEANU, Sanda-Maria, 2015, *De l'Imaginaire linguistique à la dynamique des discours. Fragments d'une réflexion sur la Langue*, Editura: Éditions universitaires européennes, Berlin
13. ARDELEANU, Sanda-Maria, COROI, Ioana-Crina, 2016, *Cent ans de Saussure (1918-2016)*, Editura: CASA EDITORIALĂ DEMIURG PLUS, Iași
14. Barthes, Roland, 1966, *Introduction à l'analyse structurale des récits* dans *Communications*, 8
15. Broendal, Viggo et Hjelmslev Louis, 1942, *Acta linguistica* dans *Revue Internationale de Linguistique Structurale*
16. BEAUGRAND(de), Robert, Wolfgang, Dressler, 1981, *Introduction to text linguistic*, The Longman Linguistics
17. CALVET, Jean, 2017, *La Sociolinguistique, Que sais-je ?* dans *Presses Universitaires de France/Humensis*
18. CHARAUDEAU, Patrick, 1983, *Langage et discours*, Paris, Hachette
19. CHARAUDEAU, Patrick, GHIGLIONE, Rodolphe, 2005, *Talk show-ul. Despre libertatea cuvântului ca mit*, Editura Polirom, București
20. CHARAUDEAU, Patrick, 1992, *Grammaire du sens et de l'expression*, Hachette-Education, Paris
21. CHAROLLES, Michelle, 1978, *Enseignement du récit et cohérence du texte*, dans *Langue*

- française, n°38, Larousse
22. COȘERIU, Eugène, 1995, *Introducere în lingvistică*, Traducere de Elena ARDELEANU și Eugènia Bojoga, Cuvânt înainte de Mircea Borcilă, Editura Echinox, Cluj
 23. COȘERIU, Eugène, 2013, *Lingvistica textului*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
 24. COȘERIU, Eugène, 2009, *Lingvistica textului ca hermeneutică a sensului*, Casa Editorială Demiurg, Iași
 25. COȘERIU, Eugène, 2009, *Omul și limbajul său. Studii de filozofie a limbajului, teorie a limbii și lingvistică generală*, Antologie, argument, note, bibliografie și indici de Dorel Fînar, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
 26. COȘERIU, Eugène, 1997, *Sincronie, diacronie și istorie*, Editura Enciclopedică, București
 27. COȘERIU, Eugène, 2004, *Teoria limbajului și lingvistica generală*. Cinci studii, Ediție în limba română de Nicolae Saramandu, Editura Enciclopedică, București
 28. COȘERIU, Eugène, FÎNARU, Dorel, IRIMIA, Dumitru, 2016, *Mic tratat de teorie a limbii și lingvistică generală*, Editura: Casa Editorială Demiurg Plus, Iași
 29. DUCROT, Oswald, 1977, *Illocutoire et performatif*, en *Linguistique et sémiologie* n° 4
 30. FÎNARU, Dorel, 2015, *Lingvistica limbilor lumii*, Editura Institutul European, Iași
 31. FISHMAN, Joshua A ,1965, The Relationship between Micro- and Macro-Sociolinguistics in the Study of Who Speaks What Language to Whom and When, in J. B. Pride, J. Holmes (éds), *Sociolinguistics*, Harmondsworth, Penguin Books
 32. FOUCAULT, Michel, 1993, *Surveiller et punir: Naissance de la prison*, Gallimard
 33. GUESPIN, Louis, 1971, *Problématique des travaux sur le discours politique*, dans *Langages*.
 34. GREIMAS, A.-J., 1966, *Sémantique structurale- recherche de méthode*, Larousse, Paris
 35. HALLIDAY M.A.K. & HASAN R., 1976, *Cohesion in English*, London, Longman
 36. HOUDEBINE-GRAVAUD Anne-Marie (2002), *L'Imaginaire Linguistique un niveau d'analyse et un point de vue théorique*, en *L'Imaginaire Linguistique*, Collection Langue & Parole, Paris, L'Harmattan.
 37. HOUDEBINE-GRAVAUD, Anne-Marie (1995), *Imaginaire Linguistique et dynamique des langues. Aspects théoriques et méthodologiques*, en *Estudios en Homenaje a Profesores Franceses* Jordan, Pons e Isolina Snachez Regueira, Universidad de Santiago de Compostela.
 38. JANKÉLÉVITCH, Vladimir, 1964, *L'ironie*, Paris, Flammarion.
 39. KERBRAT-ORECCHIONI, Catherine, 1980, *L'énonciation de la subjectivité dans le langage*, Paris, Armand Colin.
 40. KERBRAT-ORECCHIONI, Catherine, 1984, *Pour une approche pragmatique du personnage théâtral* în *Pratiques*, no. 41, p. 46-62.
 41. KERBRAT-ORECCHIONI, Catherine, 1990, *Les interactions verbales, tome I, II*, Paris, Armand Colin.
 42. KERBRAT-ORECCHIONI, Catherine, *L'absurde dans les dialogues de IONESCO*, în *Actes du XVIe Séminaire de Didactique Universitaire*, Cluj, Echinow.
 43. LACAN, Jaques, 1964, Le Séminaire Livre XI, Tome 11 - Les Quatre Concepts Fondamentaux De La Psychanalyse, Seuil.
 44. LEFÈVRE, Michel, 2004, *Terminologie et discours « empratique »*, în vol. Colette Cortès (ed.), *Des fondements théoriques de la terminologie*, Cahier du C.I.E.L.
 45. MAINGUENEAU, Dominique, 1976, *Initiation aux méthodes de l'analyse du discours*.

- Problèmes et perspectives, Classiques Hachette, Paris.
46. MAINGUENEAU, Dominique, 2004, *Le discours littéraire. Paratopie et scène d'énonciation*, Armand Colin, Paris
 47. MAINGUENEAU, Dominique, 2008, *Analiza textelor de comunicare*, Editura Institutul European, Colectia ACADEMICA, Iași
 48. MAINGUENEAU, Dominique, 2007, *Pragmatică pentru discursul literar*, Editura Institutul European, Iași
 49. MAINGUENEAU, Dominique, 2021, *Discours et analyse du discours. Une introduction*, Armand Colin
 50. MARTINET, André, 1970, *Elemente de lingvistică generală*, Editura Științifică, București
 51. MEYER, Michel, 1986, *La problématique*, Bruxelles, Mardaga
 52. MUNTEANU, Eugène, 2005, *Introducere în lingvistică*, Editura Polirom, București
 53. NAGY, Rodica, 2009, *Observații asupra problemelor românei literare actuale*, Analele Universității Ștefan cel Mare, Suceava, Seria Științe ale Educației, Editura Universității din Suceava
 54. PRODAN, Ioana-Crina : *Interactions normatives dans quelques corpus de discours scientifique*, ANADISS, 23, Section Imaginaire(s) et discours, p. 45. p-ISSN: 1842-0400. Editura Universității din Suceava
 55. SAUSSURE, de Ferdinand, 1998, *Curs de lingvistică generală*, Editura Polirom, București
 56. SAUSSURE, de Ferdinand, 2004, *Scrieri de lingvistică generală*, Editura Polirom, București
 57. SAUSSURE, Ferdinand, 1916, *Cours de Linguistique générale*, Payot.
 58. SCITIVAUX (de), F. , 1997, *Lexique de psychanalyse*, Paris, Seuil, coll. Memo
 59. STUBBS, Michael, 2001, *Words and Phrases: Corpus Studies of Lexical Semantics*, Blackwell
 60. THOMPSON, Geoff, COLLINS, Heloisa, 2001. "Entrevista con M. A. K. Halliday, Cardiff, 1998". D.E.L.T.A.
 61. TODOROV, Tzvetan, 1966, *Les catégories du récit littéraire*, în *Communication*, no. 8, p. 125-15.
 62. TUTESCU, Mariana, 1998, *L'argumentation. Introduction à l'étude du discours*, București, Editura Universității din București.
 63. TUTESCU, Mariana, 1996, *Du mot au texte*, Cavallioti, București
 64. TUTESCU, Mariana, 2002, *L'Argumentation*, Cavallioti, București.
 65. VIGNAUX, Georges, 1981, *Énoncer, argumenter : opérations du discours, logiques du discours* în *Langue française*, Paris, Larousse, 1981, p. 91-116.
 66. WILLIAMS, Geoffrey, 2005, *La Linguistique de corpus*, Presses universitaires de Rennes

Teatrul absurdului

1. ESSLIN, Martin, 1970, *The Theatre of the Absurd reconsidered in Brief Chronicles*. Essays on Modern Theatre, London, Temple Smith.
2. BEIGBEDER, Marc, 1959, *Le théâtre en France depuis la Libération*, Bordas
3. BRANDT, George W., 1998, *Modern Theories of Drama: A Selection of Writings on Drama and Theatre*, Clarendon Press.
4. DE BRITO, António Ferreira, 1983, *Textes critiques sur Anouilh, Ionesco, Tardieu, Vieira da Silva et Aragon*, Porto.

5. SERREAU, Geneviève, 1966, *Introduction à l'histoire du nouveau théâtre*, Cahiers Renaud-Barrault.
6. WILHELM, Julius, 1972, *Nouveau roman und anti-théâtre: Robbe-Grillet, Butor, Sarraute, C. Simon, Beckett, Ionesco, Adamov, Genet*, Stuttgart.
7. WILLIAM, Raymond, 1966, *Tragic deadlock and stalemate, Chekhov, Pirandello, Ionesco, Beckett* dans *Modern Tragedy*, London.

Teatru și studii asupra textelor lui Eugen IONESCU

1. ARTAUD, Antonin, 1987, *Teatrul și dublul său*, editura Echinoc, Cluj-Napoca.
2. ARENDT, Hannah, 1961 et 1983, *Condition de l'homme moderne*, Calman-Lévy, Paris, coll. Agora
3. ASHLEY, Audrey, 1962, *Absurd Theatre, An Interesting Experiment*, Canada
4. CALINESCU, Matei, 2006, *Eugène IONESCO : teme identitare și existențiale*, Iași, Ed. Junimea.
5. DUTTON, Kenneth R., 1967, *Eugène Ionesco; An introduction to his theatre" (Monographs for teachers of French)*, Macquarie University.
6. FAIFER, Florin, 2009, *Dramaturgi români*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași.
7. FANACHE, Vasile, 2002, *Caragiale*, Editura Dacia, Cluj-Napoca.
8. FREUD, Sigmund, 1999, *Opere. Comicul și umorul*, vol 8, Editura Trei, București.
9. HAMDAN, Alexandra, 1993, *Ionesco avant IONESCO – Portrait de l'artiste en jeune homme [Ionesco mai înainte de IONESCO – Portretul artistului în tinerețe]*, Bern, Peter Lang (Publications Universitaires Européennes).
10. HUBERT, Marie-Claude, 1987, *Langage et corps fantasmé ...IONESCO, Beckett, Adamov, Corti*.
11. IONESCO, Eugène, 1931, *Elegii pentru ființe mici*, Craiova, Cercul Analelor Române, Ed. Scrisul Românesc.
12. IONESCO, Eugène, 1962, *La photo du colonel*, Gallimard.
13. IONESCO, Eugène, 1990, *Insinguratul*, traducere de Rodica Chiriacescu, București, Editura Albatros.
14. IONESCO, Eugène, 1967, *Journal en miettes*, Mercure de France, Paris.
15. IONESCO, Eugène, 1992, *Notes et contre-notes*, editura Humanitas, București.
16. IONESCO, Eugène, 1934, *Nu*.
17. IONESCO, Eugène, *Littérature roumaine suivi de Grosse chaleur [Literatura română, urmată de Căldură mare]*, adaptată după I.L. Caragiale, Montpellier, 1998
18. IONESCO, Eugène, *Lettre à Aurelia Roman* du 9 Mars 1989.
19. IONESCO, Eugène, 1987, *La Quête intermittente*, Paris, Gallimard.
20. IONESCO, Marie-France, 2003, *Portretul scriitorului în secol* (traducere din franceză de Mona Țepeneag), București, Ed. Humanitas.
21. IONESCO, Eugène, 2002, *Antidoturi*, traducere de Mariana Dimov, Editura Humanitas, București.
22. IONESCO, Eugène, 2008, *A rupe tăcerea. Convorbiri cu André Coutin*, traducere din franceză de Emanoil Marcu, Editura Humanitas, București.
23. IONESCO, Eugène, 2004, *Căutarea intermitentă*, traducere de Barbu Cioculescu, Editura Humanitas, București.

24. IONESCO, Eugène, 1999, *Între viață și vis. Convorbiri cu Claude Bonnefoy*, traducere din franceză de Simona Cioculescu, Editura Humanitas, București.
25. IONESCO, Eugène, 1992, *Jurnal în fărâme*, traducere din franceză de Irina Bădescu, Editura Humanitas.
26. IONESCO, Eugène, 2002, *Prezent trecut, trecut prezent*, traducere de Natalia Cernăuțeanu, Editura Humanitas, București.
27. IONESCO, Eugène, 1991, *Sub semnul întrebării*, traducere de Natalia Cernăuțeanu, București.
28. IONESCO, Eugène, 1992, *Război cu toată lumea*, publicistica romaneasca, editie ingrijita si bibliografie de Mariana Vartic si Aurel Sasu, Bucuresti, Editura Humanitas, 2 vol.
29. IONESCO, Eugène, 2011, *Nu*, Humanitas, București.
30. IONESCO, Eugène, 1982, *Hugoliade*, traduit du roumain par Dragomir Costineanu avec la participation de Marie-France IONESCO, postfata de Gelu Ionescu, Paris, Gallimard.
31. IONESCO, Eugène, 2012, *Albul și negrul*, traducere din franceză de Bogdan Ghiță, Editura Humanitas, București.
32. IONESCO, Eugène, 1982, *Teatru*, cu un studiu introductiv de B. Elvin, București, Editura pentru Literatură Universală, 2 vol.
33. IONESCO, Eugène, 1994-1998, *Teatru*, traducere, cuvânt înainte și note asupra ediției de Dan C. Mihăilescu, București, Editura Univers, 2 vol.
34. IONESCO, Eugène, 2003-2005, *Teatru*, traducere de Vlad Russo si Vlad Zograf, București, Editura Humanitas, vol. I. (*Cantareata cheala, Lectia*), vol. II (*Jacques, Viitorul e in ouă, Scaunele*), vol. III (*Victimile datoriei, Amedeu, Tablou*), vol. IV (*Teatru scurt*), vol. V (*Improvizatie la Alma, Ucigas fara simbrie*), vol. VI (*Pietonii aerului, Regele moare*).
35. IONESCO, Eugène, 1990, *Insinguratul*, traducere de Rodica Chiriacescu, București, Editura Albatros.
36. IONESCU, Gelu, 1991, *Anatomia unei negații. Scrierile lui Eugène IONESCO în limba româna*, coll. Universitas, éd. Minerva,
37. CARAGIALE, Ion-Luca, 2007. *O scrisoare pierdută*, București, Editura Agora.
38. CARAGIALE, Ion-Luca, 2011. *O noapte furtunoasă în Teatru*, București, Editura Paralela 45
39. HAMDAN, Alexandra, 1998, *Ionescu înainte de IONESCO : Portretul artistului tanar*, Editura Saeculum.
40. LUPASCO, Stéphane, 1947, *Logique et contradiction*, Presses Universitaires de France, Paris.
41. LUPAN, Radu, 1958, *Antiteatrul lui Eugène IONESCO*, Teatrul.
42. JEAN-BLAIN, Marguerite, 2005, *Eugène IONESCO - mystique ou mal-croyant?*, Lessius, Bruxelles.
43. MARINO, Adrian, 1988, *Comparatisme et théorie de la littérature*, Paris.
44. MIHALACHE, Alina Gabriela, 2016, Eugène IONESCO. *De la teatrul suprarealist la teatrul postdramatic*, Editura Muzeului Literaturii Române, București.
45. Miculescu, Sergiu, 2003, *Măștile lui Eugène IONESCO: douasprezece ipostaze ale ionescianismului*, Editura Pontica, Constanța.
46. MOESCHLER, Jacques & REBOUL Anne, 1985, *Analyse linguistique et analyse littéraire du texte théâtral*. Cahiers de Linguistique Française 6.
47. OIȘTEANU, Andrei, 2009, *Narcotice la români. Istorie, religie și literatură*, Revista 22.

48. PANA, Sașa , 1973, *Născut în '02 [« Né en 1902 »]*, Bucurest.
49. PANDOLFI, Vito, 1971, *Istoria teatrului universal*, vol. IV, Bucuresti, Meridiane,
50. PETREU, Marta, 2001, *Ionescu în țara tatălui*, Cluj-Napoca, Ed. „Biblioteca Apostrof”, col. „Ianus”.
51. Rusu, Anca-Maria, 2000, *Eugène IONESCO și Samuel Beckett în spațiul cultural românesc*, Ed. Timpul, Iași
52. SIMION, E. 1934, préface de Non.
53. SYPHER, Wylie, 1962, *Loss of the Self - in Modern Literature and Art*, Random House, New York.
54. VERNOIS, Paul, 1972, *La Dynamique Théâtrale d'Eugène IONESCO*, Éditions Klincksieck, Paris.

Semiotică

1. BARTHES, Roland, 1980, *Imaginea semnului*, în Pentru o teorie a textului, Editura Univers, București
2. BOTEZATU, Petre, 1973, *Semiotică și negație*. Orientare critică în logica modernă, Editura Junimea, Iași 39
3. BOUTAUD, Jean-Jacques, 2005, *Comunicare, semiotica și semne publicitare*, Editura Tritonic, București
4. COQUET, Jean-Claude, 1972, *Sémiotique littéraire*, Larousse, Paris
5. COTEANU, I., WALD, Lucia, 1981, *Semantică și Semiotică*, Editura Științifică și Enciclopedică, București
6. COURTÉS, Joseph, 1991, *Analyse sémiotique du discours*. De l'énoncé à l'énonciation, Paris, Hachette
7. BARTHES, Roland, 1964, *Rhétorique de l'image*, en Recherches semiologiques, Communications n. 4, Paris.
8. ECO, Umberto, 2008, *O teorie a semioticii*, traduction Cezar Radu și Costin Popescu, Editura Trei, București.
9. GREIMAS, A. J., 1986, *Sémantique structurale*, Paris, P.U.F
10. LÉVI-STRAUSS, Claude, 1978, *Antropologie structurală*, Ed. Politică, București
11. NARITA, Ionel, 2007, *Semiotica*, Editura de Vest, Timișoara
12. PIAGET, Jean, 1968, *Le Structuralisme*, PUF, Paris
13. ROVENȚA-FRUMUȘANI, Daniela, 1999, *Semiotică. Societate. Cultură*, Institutul European, Iași
14. SEBEOK, Thomas, 2002, *Semnele. Introducere în semiotică*, Editura Humanitas, București

Semantică textuală

1. RASTIER, François, 1986, *Microsémantique et textualité*, in Charolles, M., et al., éd. *Research in Text Connexity and Text Coherence*, Hambourg, Buske.
2. RASTIER, François, 1987, *Sémantique interprétative*, Paris, P.U.F.
3. RASTIER, François, 1987, *Sur la sémantique des réseaux*, *Quaderni di semantica*, 15.
4. RASTIER, François, 1988, *Paradigmes cognitifs et linguistique universelle*, *Intellectica*, 6.

5. RASTIER, François, 1989, *Mot, phrase, texte : Pour une sémantique descriptive unifiée*, Actes Semantica, Nanterre, EC2.
6. RASTIER, François, 1989, *Sens et textualité*, Paris, Hachette.
7. RASTIER, François, 1991 *Sémantique et recherches cognitives*, Paris, P.U.F.

Corpus de studiu

1. IONESCO, Eugène, 2010, *Povesti pentru copii mai mici de 3 ani sau mai mari*, traducere de Vlad Russo, Editura Arthur, Bucuresti.
2. IONESCO, Eugène, *Antidoturi*, traducere de Mariana Dimov, Editura Humanitas, București, 2002
3. IONESCO, Eugène, *A rupe tăcerea. Convorbiri cu André Coutin*, traducere din franceză de Emanoil Marcu, Editura Humanitas, București, 2008.
4. IONESCO, Eugène, *Între viață și vis. Convorbiri cu Claude Bonnefoy*, traducere din franceză de Simona Cioculescu, Editura Humanitas, București, 1999.
5. IONESCO, Eugène, *Jurnal în fărâme*, traducere din franceză de Irina Bădescu, Editura Humanitas, 1992.
6. IONESCO, Eugène, *Prezent trecut, trecut prezent*, traducere de Natalia Cernăuțeanu, Editura Humanitas, București, 2002.
7. IONESCO, Eugène, *Sub semnul întrebării*, traducere de Natalia Cernăuțeanu, București, 1991.
8. IONESCO, Eugène, *Război cu toată lumea, publicistica romaneasca*, editie ingrijita si bibliografie de Mariana Vartic si Aurel Sasu, Bucuresti, Editura Humanitas, 1992, 2 vol.
9. IONESCO, Eugène, *Nu*, Humanitas, București, 2011.
10. IONESCO, Eugène, *Hugoliade*, traduit du roumain par Dragomir Costineanu avec la participation de Marie-France IONESCO, postfata de Gelu Ionescu, Paris, Gallimard, 1982.
11. IONESCO, Eugène, *Albul și negrul*, traducere din franceză de Bogdan Ghiță, Editura Humanitas, București, 2012.
12. IONESCO, Eugène, *Teatru*, cu un studiu introductiv de B. Elvin, București, Editura pentru Literatură Universală, 1982, 2 vol.
13. Eugène IONESCO, *Teatru*, traducere, cuvânt înainte și note asupra ediției de Dan C. Mihăilescu, București, Editura Univers, 1994-1998, 2 vol.
14. IONESCO, Eugène, *Teatru*, traducere de Vlad Russo si Vlad Zograf, București, Editura Humanitas, 2003-2005, vol. I. (*Cantareata cheala, Lectia*), vol. II (*Jacques, Viitorul e in ouă, Scaunele*), vol. III (*Victimile datoriei, Amedeu, Tablou*), vol. IV (*Teatru scurt*), vol. V (*Improvizatie la Alma, Ucigas fara simbria*), vol. VI (*Pietonii aerului, Regele moare*)
15. IONESCO, Eugène, *EU*, 1990, Editura Echinoc, Cluj.
16. IONESCO, Eugène, 1983, *Contes 1,2,3,4 pour les enfants de moins de 3 ans*, Gallimard Jeunesse
17. IONESCO, Eugène, 1954, *La cantatrice chauve suivi de La leçon*, Gallimard

Interviuri

L'interview, réalisée par Petru Cârdu le 9 septembre 1991 : « Conversations avec ... Eugène IONESCO :Je ne peux pas vivre sans Dieu et je ne le trouve pas », Apostrophe, X, 11.

Reviste

La revue du lycée Saint Sava.

Alocuții

IMAGINAIRE, IMAGINAIRE, IMAGINAIRE... (Allocution soutenue par Sanda-Maria Ardeleanu à l'occasion de l'ouverture du Colloque Langue et littérature – repères identitaires en contexte européen : De l'Imaginaire linguistique à l'imaginaire culturel, Université de Pitești, 14-16 juin 2013)

Sitografie

1. <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/diachronie/25130>
<http://www.evz.ro/cantareata-cheala-57-de-ani-451618.htm>
2. <http://www.theatre-huchette.com/en/un-peu-dhistoire-en/spectacle-IONESCOen/lhistoire-en/>
3. <http://reteualiterara.ning.com/profiles/blogs/nopti-pariziene-22-teatrul-huchettedin-paris-i-Eugène-IONESCO>
4. <http://www.curcubeu.com/cantareata-cheala-la-fnt-2009.html>
5. [https://www.cnrtl.fr/definition/coherence/](https://www.cnrtl.fr/definition/coherence)

Dicționare

1. ANGHELESCU, Mircea, IONESCU Cristina, LAZARESCU Gheorghe, 2007, *Dicționar de termeni literari*, Garamond, București.
2. Le Dictionnaire Larousse en ligne
3. Le dictionnaire Explicatif Roumain en ligne
4. Le Dictionnaire Cntrl
5. NAGY, Rodica ,2015, Dictionnaire d'analyse du discours

Imaginar lingvistic

1. ARDELEANU, Sanda-Maria, *L'Imaginaire linguistique et l'interaction sujet/discours/ dynamique linguistique*, Université d' Angers, Maison des Sciences Humaines
2. ARDELEANU, Sanda-Maria, 1998, *Sur l'Imaginaire Linguistique des roumains*, în *Limbaje și comunicare*, III, Expresie și sens, Editura Junimea, Iași
3. ARDELEANU, Sanda - Maria, 2000, *Dynamique de la langue et imaginaire linguistique*, Casa Editorială Demiurg, Iași

4. ARDELEANU, Sanda-Maria, 2006, *Imaginaire linguistique francophone*, Casa Editorială Demiurg, Iași
5. ARDELEANU, Sanda-Maria, 2006, *De l'éphémère du discours politique*, în Anadiss, I, Editura Universității Suceava.
6. ARDELEANU, Sanda-Maria, 2007, *Une nouvelle réalité discursive : le « discours de l'intégration »*, în ANADISS, III, Editura Universității Suceava.
7. ARDELEANU, Sanda-Maria, 2014, *La langue du journaliste et la langue du linguiste (paroles, norme communicationnelle, contexte discursif)*, în Anadiss, III, Editura Universității Suceava.
8. COROI, Ioana-Crina, 2013, *Normele Imaginarului lingvistic în presa literară*, Cu studiu introductiv de Sanda-Maria ARDELEANU, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
9. HOUDEBINE, GRAVAUD, Anne-Marie, 1988, *Langue et imaginaires : le français aujourd'hui*, Salon du livre, Genève